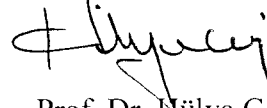

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki ülkemizde sakız üretiminin 2002 yılından günümüze kadar neden artıramadığına ilişkin sorularımın Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Veysel EROĞLU tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 30/9/2014

Prof. Dr. Hülya GÜVEN
CHP İzmir Milletvekili

Bakanlığınızca hazırlanan ‘Sakız Eylem Planı 2014-2019’da Dünya’da sakız üretiminin Yunanistan’ın Sakız adasının tekeline olduğu, Sakız adasındaki üretim faaliyetlerinin, 1939 yılından beri, üreticilerin kurmuş olduğu Sakız Üretici Birliği’nin kontrol ve denetiminde yürütüldüğü, birliğe ait işleme tesisinde ürünlerin işlenerek piyasaya arz edildiği, son yıllarda Sakız adasında genç nüfusun azalmasına bağlı olarak yaşanan istihdam sıkıntısı nedeni ile sakız üretim miktarı azaldığı ancak adanın gelirinin, birim fiyatların artmasına paralel olarak son yıllarda artış eğiliminde olduğu, günümüzde sakızın toptan kilogram satış fiyatının, kaliteye bağlı olarak değişmekle birlikte, 120-180 Avro civarında olduğu, sakızlı ürünlerin ise oldukça yüksek bir katma değer yaratarak çok yüksek fiyatlardan alıcı bulduğu, Yunanistan’ın 2012 yılında 11.528.000 ABD doları değerinde ham sakız ihraç ettiği belirtilmektedir.

Buna karşılık, Planda ülkemizin en fazla ham sakız ithal eden ilk üç ülkeden biri olduğu, 2012 yılında yaklaşık 1.200.000 ABD doları değerinde ham sakız ithal ettiği, tam ya da yarı mamul olarak işlenmiş sakız ürünlerine dayalı ithalat değerlerine ulaşamadığı, ancak önemli düzeyde olduğunun tahmin edildiği, Bakanlığınızca 2005 yılında sakız çalışmalarına başlandığı belirtilmesine rağmen ülkemizde halen yılda 500 kg civarında sakız üretme imkânı bulunduğu belirtilmektedir.

Planda 2014-2019 yılları için öngörülen faaliyetler incelendiğinde, Bakanlığınızca 2005 yılından bu yana yapılamayanların plana faaliyet olarak işlendiği görülmektedir. Bu bağlamda, ülkemizde sakız üretimi yapılabilecek alanlarda henüz ne kadar alanda, hangi yoğunlukta ve hangi tür sakız ağacının (*Pistacia lentiscus*) bulunduğu tespit edilmediği, bu nedenle Sakız ormanı kurmaya en elverişli alanların belirlenmesinin 2019 yılını bulacağı, aşı altlığı amacıyla kullanılan ve sakızın aşılama yoluyla üretilmesinde kullanılabilecek en uygun altlık olan *Pistacia atlantica* (çitlembik) türünün nerelerde bulunduğu henüz tespit edilmediği, sakız ormanları kurmaya en elverişli alanlar bilinmediğinden de günümüze dek haritalandırılmadığı, saha envanteri ortaya çıkmadığından mevcut yabancı sakızların ıslahının ve doğada bulunan sakız ağaçlarının aşılmasının yapılamadığı, Yunanistan’ın Sakız adasındaki üretim modeli örnek alınarak oluşturulması düşünülen üretici birliğinin de İzmir’de ancak 2018 yılı sonunda faaliyete geçebileceği anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Sakızın toptan kilogram satış fiyatının 120-180 Avro civarında olduğu, sakızlı ürünlerin ise oldukça yüksek bir katma değer yaratarak çok yüksek fiyatlardan alıcı bulduğu, ülkemizin en çok sakız ithal eden ilk üç ülke arasında yer aldığı ve ülkemizde de sakız ağaçlarının varlığı yıllardır bilindiğine göre ülkemizde sakız üretimi 2002 yılından günümüze kadar neden artırılmamıştır? Yıllık 500 kg sakız kaç ağaçtan elde edilmektedir? Eylem Planında 2019 yılında ülkemizde kaç ton sakız üretilmesi hedeflenmiştir?

2. Ülkemizde sakız üretimi yapılabilecek alanlarda ne kadar alanda, hangi yoğunlukta ve hangi tür sakız ağacının bulunduğu 2002 yılından günümüze kadar neden tespit edilmemiştir?

3. Sakız ormanları kurmaya en elverişli alanlar 2002 yılından günümüze kadar neden tespit edilmemiştir?

4. *Pistacia atlantica* (çitlembik) türünün nerelerde bulunduğu 2002 yılından günümüze kadar neden tespit edilmemiştir?

5. Sakız Eylem Planı'nda belirtildiği üzere Çeşme'de artması öngörülen özel ağaçlandırma talebine binaen sakız ağacı kullanılması koşulu ile özel ağaçlandırma mevzuatında yapılması gerekecek değişiklikler nelerdir? Yarımada'nın diğer ilçelerinde (Karaburun, Urla) sakız üretimi düşünülmemekte midir?